

Sygn. akt III UK 142/15

POSTANOWIENIE

Dnia 7 kwietnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski

w sprawie z odwołania B. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J.

o emeryturę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 7 kwietnia 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 9 kwietnia 2015 r., sygn. akt III AUa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,
odstępując od obciążania odwołującego się zwrotem kosztów
postępowania kasacyjnego na rzecz organu rentowego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 kwietnia 2015 r., III AUa [...], Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację ubezpieczonego B. S. od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. z dnia 3 listopada 2014 r., IV U [...], w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J. o emeryturę.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego ubezpieczony wniósł skargę kasacyjną, w której zarzucił naruszenie art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z art. 32 ust. 1 i 4 tej ustawy oraz § 2 ust. 1 i § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Skarżący uzasadnił

wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania powołaniem się na oczywistą zasadność skargi „w kontekście naruszenia wymienionych przepisów prawa materialnego”. Jego zdaniem, oczywista zasadność skargi wynika w szczególności z tego, że Sąd odwoławczy pominął, że prace, które ubezpieczony wykonywał poza kanałem remontowym „stanowiły czynności przygotowawcze ściśle związane z pracą w kanałach przy naprawie pojazdów mechanicznych” i były równie niebezpieczne dla jego zdrowia, jak prace w kanale, z uwagi na stałą obecność spalin silnikowych. W ocenie skarżącego, Sąd Apelacyjny niesłusznie pominął, że ubezpieczony wykonywał również „prace przy naprawie pomp wtryskowych, wtryskiwaczy i gaźników do silników spalinowych”. Skarżący podniósł, że w okresie zatrudnienia w P. [...] w B. na stanowisku mechanika (od 1 września 1968 r. do 16 sierpnia 1992 r.) zajmował się wprawdzie naprawą samochodów ciężarowych w kanale remontowym w wymiarze 70-80% obowiązującej go normy czasu pracy, ale za to dodatkowe czynności pracownicze, które wykonywał poza kanałem, polegały na regulacji silników spalinowych, w tym na naprawie wtryskiwaczy i gaźników, a więc były pracami w szczególnych warunkach, które w rozumieniu przepisów emerytalno-rentowych uprawniają go do otrzymania emerytury w obniżonym wieku. Skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w całości i przekazanie temu Sądowi sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a w razie rozpoznania skargi o jej oddalenie, a ponadto o zasądzenie od ubezpieczonego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W uzasadnieniu wniosku o rozpoznanie skargi ubezpieczony wywiódł, że skarga jest oczywiście

zasadna, bo wszelkie prace, które wykonywał w trakcie długoletniego zatrudnienia w P. [...] w B. na stanowisku mechanika (zarówno w kanale remontowym, jak i poza nim), łącznie w pełnym wymiarze czasu pracy, były pracami w szczególnych warunkach, co uprawniało go do otrzymania emerytury w obniżonym wieku. Tego stanowiska jednak nie można podzielić w kontekście ustaleń faktycznych, które stanowiły podstawę wyrokowania Sądu Apelacyjnego i są wiążące w postępowaniu kasacyjnym (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Przy ocenie przesłanek, które zdaniem ubezpieczonego mają świadczyć o potrzebie przyjęcia skargi do rozpoznania, nie można uwzględnić okoliczności, że skarżący w spornym okresie trudnił się także pracami szkodliwymi przy regulacji silników spalinowych (przy naprawie wtryskiwaczy i gaźników), bo z uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie wynika, aby Sądy orzekające poczyniły takie ustalenie. Z miarodajnych ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji (w całości zaaprobowanych przez Sąd odwoławczy i wiążących Sąd Najwyższy) wynika tylko tyle, że ubezpieczony wykonywał naprawy pojazdów mechanicznych „w przeważającej części w kanałach remontowych, zaś w pozostałej części na hali w warsztacie” (s. 5 uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego). Przy ustaleniu, że skarżący wykonywał w kanale remontowym „tylko” 70-80% ogółu prac, które należały do zakresu jego obowiązków służbowych, nie można natomiast przyjąć, że zaskarżony wyrok narusza wskazane w podstawach skargi przepisy prawa materialnego o zasadach nabywania prawa do emerytury w obniżonym wieku z racji wykonywania prac w szczególnych warunkach.

Ta konkluzja ma dodatkowe uzasadnienie, gdy weźmie się pod uwagę wnioski wynikające z dotychczasowego orzecznictwa sądowego, obejmującego problematykę „prac w kanałach remontowych”. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że „prace w kanałach”, wykonywane stale i w pełnym wymiarze, uprawniają do otrzymania emerytury w obniżonym wieku z reguły tylko wówczas, gdy były świadczone w dużych jednostkach naprawczych taboru transportowo-spedycyjnego, w halach naprawczych i podobnych zakładach, gdzie występował specjalistyczny podział prac między brygady remontowo-naprawcze (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2014 r., III UK 129/13, LEX nr 1648664 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 listopada 2012 r., III AUa

2001/12, LEX nr 1239924 i Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 8 października 2013 r., III AUa 163/13, LEX nr 1391858). Natomiast, jeśli w ramach warsztatu samochodowego pracownicy (mechanicy) wykonywali prace, zarówno w kanałach remontowych, jak i poza nimi, przy czym, nie było w tym zakresie żadnego (formalnego lub nawet nieformalnego) podziału i każdy z mechaników wykonywał pracę taką, jaką aktualnie - stosownie do potrzeb pracodawcy - należało wykonać, to świadczona w ten sposób praca nie była pracą wykonywaną w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów emerytalno-rentowych (wyroki Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 25 kwietnia 2013 r., III AUa 1505/12, LEX nr 1314762 oraz Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 16 maja 2013 r., III AUa 1722/12, LEX nr 1327511).

Skoro wykładnia przepisów dotyczących sposobu uznawania za pracę w warunkach szczególnych czynności wykonywanych przez pracowników w kanałach remontowych jest powszechnie przyjęta w orzecznictwie i została uwzględniona przez Sąd drugiej instancji w kwestionowanym wyroku, to należało uznać, że niniejsza skarga nie jest oczywiście uzasadniona, bo zaskarżone orzeczenie Sądu Apelacyjnego nie jest dotknięte brakami widocznymi „na pierwszy rzut oka”, bez potrzeby dokonywania głębszej analizy jurydycznej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49 oraz z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107), a tylko taka przesłanka może uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Mając na względzie sytuację osobistą ubezpieczonego, Sąd Najwyższy na podstawie art. 102 k.p.c., postanowił odstąpić od obciążania skarżącego obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego na rzecz organu rentowego.